

Merirahu Võrgud OÜ elektrivõrguga liitumistasu ning tarbimistingimuste muutmise tasu meetodika

1. Elektriturseaduse (edaspidi EITS) § 71 lg 1 p 1 järgi võtab võrguteenust osutav ettevõtja tasu võrguga ühendamise eest (liitumistasu). EITS § 71 lg 1 p 2 kohaselt võtab võrguettevõtja tasu ka tarbimis- ja tootmistingimuste muutmise eest (tingimuste muutmise tasu). 01.01.2005 jõustusid EITS § 73 lg 1 muudatused, mille kohaselt võrguettevõtja on kohustatud nii liitumistasude kui ka tingimuste muutmise tasu arvestamise meetodika kooskõlastama Konkurentsiametiga (edaspidi KA). Tasude kehtestamisel aluseks võetud kriteeriumid peavad olema läbipaistvad ja järgima võrdse kohtlemise põhimõtet.
2. Mõisted
 - 2.1 Reguleerimise periood – periood, mille jooksul ettevõtja rakendab liitumis- ja tingimuste muutmise tasusid. Reguleerimise periood on 12 kuud ja see ei pea kattuma kalendriaasta ega ettevõtte majandusaastaga.
 - 2.2 Liitumistasu – tarbijate poolt elektrivõrguga liitumise eest makstav tasu.
 - 2.3 Tarbimistingimuste muutmise – tarbimisvõimsuse suurendamine või nimipinge muutmise.
 - 2.4 Arendusinvesteering – investeering, mille teostamine finantseeritakse *ex-ante* reguleeritavate võrgutasude kaudu ning mille raames soetatud põhivara lülitatakse reguleeritava vara hulka.
3. EITS § 66 lg 1 alusel on võrguettevõtja arendanud elektrivõrku oma teeninduspiirkonnas viisil, mis tagab võimaluse järjepidevalt osutada õigusakti ja tegevusloa tingimuste kohast võrguteenust võrguga ühendatud tarbijatele arvestades nende põhjendatud vajadusi.
4. Võrgueeskirja (edaspidi VE) §33 lg 1 alusel on võrguettevõtja lähtunud liitumistasu arvutamiseks ühendamiseks tehtud põhjendatud kulutustest. Võrguettevõtja on kasutanud liitumistasu arvutamiseks kindlaid kulukomponente arvestavaid valemeid.
5. Meetodika väljatöötamisel on ettevõtja lähtunud põhimõttest, kus liitumise ja tingimuste muutmise seotud kulud jagatakse kaheks:
 - arenduskohustuse raames teostatavad investeeringud (edaspidi arendusinvesteering), mille eesmärgiks on tagada võrgu selline ülesehitus mis võimaldab suurendada juba liitunud tarbijatel oma tarbimisvõimsust ning liituda uutel tarbijatel
 - tarbija poolt tasutava liitumis- või tingimuste muutmise tasu raames teostatavad investeeringud.

Arendusinvesteeringud on lülitatud ettevõtte reguleeritava vara hulka ning nende finantseerimine toimub *ex-ante* reguleeritavate võrguteenuste kaudu (vt. Elektrienergia võrgutasude arvutamise ühtne metoodika).

6. Liitumis- ega tingimuste muutmise tasudesse ei ole lülitatud investeeringuid, mida võrguettevõtja on teostanud võrgu arendamiseks ka juhul kui võrguga ei liituks uusi tarbijaid. Eelpoolnimetatud kulud on finantseeritud arendusinvesteeringutena.

Võrguettevõtja on ehitanud uue keskpingeliini, kaks alajaama ja madalpinge magistraalliinid, et tõsta antud alajaamadest varustatavate tarbijate elektrivarustuse kvaliteeti. Keskpingeliini, alajaamade ja madalpinge magistraalliinide ehitamisel arvestati, et juba liitunud tarbijad saavad soovi korral suurendada oma tarbimisvõimsust ning samuti saab lisanduda uusi liitujaid elektrivõrgu piirkonnas. Pärast eelpool nimetatud elektripaigaldiste käiku andmist on liitunud ja liitub edaspidigi elektrivõrguga uusi tarbijaid. Nimetatud tarbijate liitumistasusse ei lülitatud nimetatud keskpingeliini, alajaamadega madalpinge magistraalliinide ehitamiseks teostatud investeeringuid.

7. Võrguettevõtja on tasude arvutamisel kohustunud arvestama perspektiivsete tarbijate liitumise ning juba liitunud tarbijate tarbimisvõimuse suurendamisega, võttese sealjuures arvesse piirkonna arengukavasid ning planeeringud. Tasude arvutamisel lähtuda turuosaliste võrdse kohtlemise printsiibist ning arvutati kõikidele sarnastes tingimustes olevatele tarbijatele tasud ühtsest printsiibist lähtuvalt.
8. Uue tarbija liitumine ning juba liitunud tarbija tarbimistingimuste muutmine toimub mõistliku ajaperioodi jooksul, reeglina ühe kuu jooksul alates lepingu sõlmimisest.

9. **Liitumistasu arvutamine valemiga**

- 9.1 Liitumistasu arvutati regulatsiooni perioodiks, mis kestab kuni kõik võrgupiirkonnas asuvat 80 potentsiaalset liitujat on elektrivõrguga liitunud. Liitumistasu arvutati alljärgneva valemiga:

$$t = \frac{I}{P_{\text{kokku}}} \left[\frac{kr}{A} \right]$$

- t- liitumistasu ühikvõimsuse kohta kr/A
I- regulatsiooni perioodiks tehtud liitumistasudest finantseeritavad investeeringud
P_{kokku}- liidetav koguvõimsus A

- 9.2 Investeeringud madalpingeliinidesse on kokku 2 963 385 krooni, millest magistraalliinide maksumus on 915 385 krooni. Üleäänud madalpingevõrgu osa on haruliinid ja majade liitumiskilbid maksumusega 2 048 000 krooni. Võrgupiirkonnas liitub kokku kuni 80 tarbijat ning liitumistasu on arvutatud

võrdselt ja samadel alustel kõigile 80-le liitujale keskmise võimsusega 32A. Seega madalpinge haruliinide ja liitumiskilpide maksumus arvestati kõikide tarbijate liitumistasudesse võrdsetel alustel ning see kujunes alljärgnevalt:

$$\frac{2048000}{80 * 32} = 800 \frac{\text{kr}}{\text{A}}$$

10. Uuelt liitujalt liitumisvõimsuse ja olemasoleva tarbija liitumisvõimsuse suurendamise eest võtab võrguettevõtja ühtviisi tasu 800 krooni/A.
11. Tarbimisvõimsuse vähendamisel võrguettevõtja tasu ei võta. Samuti ei võta võrguettevõtja tasu kui tarbija on vahepeal tarbimis- või tootmisvõimsust vähendanud, kuid soovib taastada endise võimsuse.